

การพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52

THE DEVELOPMENT OF A QUALITY SCHOOL ADMINISTRATION MODEL FOR
ENHANCING STUDENT QUALITY AT CHUMCHONBANMUEANG
KARUNGMITTRAPHAP 52 SCHOOL

จุไรรัตน์ เอมสรวง¹

Jurairat Amsan¹

Corresponding Author E-mail: jurairat.a@nsru.ac.th

Received: Jul 03, 2026; Revised: Jul 28, 2026; Accepted: Aug 10, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) สร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ทดลองใช้รูปแบบ และ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองผู้อำนวยการ ครู และผู้ปกครอง โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามความต้องการจำเป็น ที่มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า

1) ผลการศึกษาค้นคว้าของรูปแบบ มี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย (1) ด้านคุณภาพผู้เรียน (2) ด้านภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ (3) ด้านการเสริมพลัง (4) ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (5) ด้านการประเมินผลเชิงสะท้อนคิด และ (6) ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ผลประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ 2) ผลการสร้างรูปแบบ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 เนื้อหา และส่วนที่ 3 เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของรูปแบบ ผลการประเมินความถูกต้องความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ด้าน 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ ผลคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2567 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.77 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลประเมินการใช้รูปแบบ ผลการนำรูปแบบไปใช้ในปีการศึกษา 2568 พบว่า ผลคุณภาพผู้เรียน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.75 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน

คำสำคัญ : การพัฒนาแบบ, รูปแบบการบริหาร, โรงเรียนคุณภาพ, คุณภาพผู้เรียน

¹ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 จังหวัดอุทัยธานี

¹ School Director at Chumchonbanmueangkarungmittraphap 52 School, Uthai Thani Province

Abstract

This research aimed to 1) examine the components, current conditions, and priority needs related to a quality school administration model for enhancing student quality, 2) develop the quality school administration model, 3) implement the model, and 4) evaluate of the model implementation. The study employed a mixed-methods research design. The sample consisted of experts, members of the Basic Education School Committee, deputy directors, teachers, and parents. The sample was 210 participants using the Krejcie and Morgan sample size table. The research instruments included a semi-structured interview and a needs assessment questionnaire. The questionnaire demonstrated a reliability coefficient of 0.92. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The research results were found as follows;

1) The model comprised six components: (1) Quality of Learners, (2) Learning Leadership, (3) Empowerment, (4) Active Learning, (5) Reflective Evaluation, and (6) Learning Network. The appropriateness of all components was rated at the highest level. 2) The developed model consisted of three parts: Part 1, Introduction; Part 2, Model Content; and Part 3, Conditions for Success. The accuracy and appropriateness of the model were both rated at the highest level. 3) The results of the model implementation indicated that the quality of learners in the 2024 academic year increased by 6.77 percent. The overall satisfaction with the quality school administration model for enhancing student quality was rated at the highest level, with a mean score of 4.55 4) Results of the Model Implementation Evaluation in the 2025 academic year, the quality of learners increased by 0.75percent. The appropriateness, feasibility, and utility of the model were all rated at the highest level.

Keywords : Development of a Management Model, School Administration Model, Quality School, Quality of Learners

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ (พ.ศ. 2568 – 2569) เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและประชาชนอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 – 2569 โดยมุ่งมั่นสานต่อนโยบาย "เรียนดี มีความสุข" ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนเป็นที่ประจักษ์ ภายใต้หลักการ "การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต" ใช้แนวทางการทำงาน "จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน" มุ่งสร้าง "การศึกษาเท่าเทียม" ผ่านเครือข่ายการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และต่อยอดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับให้ทันสมัย ได้มาตรฐานสากล ภายใต้แนวคิด "ปฏิวัติการศึกษา แก้ปัญหาประเทศ" เพื่อพัฒนาคนไทย ทุกคนในทุกช่วงวัยให้ "ฉลาดรู้ ฉลาดคิด ฉลาดทำ" มีศักยภาพและความพร้อมสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้ "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" เพื่อเป็นแนวทางให้ส่วนราชการในสังกัดและองค์กรในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ นำไปใช้ในการขับเคลื่อนนโยบาย ข้อที่ 2 ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพอย่างน้อย 1 โรงเรียน ต่อ 1 อำเภอ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2567: 1-3) และตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2568 – 2569 ข้อที่ 12 ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง การขับเคลื่อนโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2567: 4)

โรงเรียนชุมชนบ้านเมืองกาฬมิตรภาพที่ 52 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เป็นโรงเรียนภายใต้โครงการ “1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ” โดยมุ่งเสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นต้นแบบที่มีคุณภาพ สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาครูและบุคลากร การจัดการเรียนรู้ และการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนสามารถเป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียงได้อย่างเป็นรูปธรรม จากการวิเคราะห์สภาพปัญหา และผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ประกอบกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 4 (พ.ศ. 2564) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่า ในมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับพอใช้ แม้ว่าผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2565 ด้านคุณภาพผู้เรียนจะอยู่ในระดับดีเลิศ แต่ในปีการศึกษา 2566 ผลการประเมินระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน มีผลการดำเนินงานร้อยละ 89.25 ซึ่งยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายร้อยละ 90 ที่สถานศึกษากำหนดไว้ เป้าหมายดังกล่าวยังสอดคล้องกับตัวชี้วัดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำหรับการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย “1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ” ที่กำหนดค่าเป้าหมายด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไว้ร้อยละ 90 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. 2567: 30) ผลการดำเนินงานที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายจึงสะท้อนให้เห็นว่า แม้สถานศึกษาจะมีการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง แต่กระบวนการบริหาร การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ การติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายอาจยังขาดความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพียงพอที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณภาพภายนอก ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียน ยังแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบบริหารที่สามารถเชื่อมโยงนโยบาย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลลัพธ์ และข้อมูลย้อนกลับเข้าด้วยกันอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจ การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร การเสริมพลังครูและบุคลากร การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การประเมินผลเพื่อพัฒนา และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน มีความเชื่อมโยงทุกมิติ โดยนำแนวคิดและทฤษฎีทางการบริหารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management: TQM) ทฤษฎีสมดุลผลการดำเนินงาน (Balanced Scorecard: BSC) ทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ (POLC) ทฤษฎีองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) แนวคิดการจัดการเครือข่าย (Network Management) กระบวนการพัฒนาคุณภาพตามวงจร PDCA และหลักการของทฤษฎี เชิงระบบ (System Approach) เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองกาฬมิตรภาพที่ 52 ให้สามารถนำไปใช้พัฒนาโรงเรียนคุณภาพได้อย่างเป็นรูปธรรม

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีองค์ประกอบและกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ได้จริง และเชื่อมโยงการบริหารจัดการสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และศักยภาพของผู้เรียน ตลอดจนเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารและการดำเนินงานของโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52

การทบทวนวรรณกรรม

1. ความหมายของโรงเรียนคุณภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 (2567: 1 – 2) โรงเรียนคุณภาพ คือสถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ จนผู้เรียนเกิดผลลัพธ์รอบด้านตามหลักสูตรและมาตรฐานชาติ ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่โปร่งใส ปลอดภัย มีทรัพยากรและครูเพียงพอ และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยทำงานเชื่อมโยงโรงเรียนเครือข่ายชุมชนเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันได้จริง นิยามเชิงนโยบายไทยเน้นให้โรงเรียนต้นแบบหนึ่งต่อหนึ่งอำเภอ (1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ) เพื่อยกระดับคุณภาพและโอกาสอย่างทั่วถึงทั้งประเทศ

2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนคุณภาพ

- 1) ทฤษฎีภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้

Robinson, et al. (2008: 635–674) เสนอแนวคิดภาวะผู้นำทางการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยพบว่า ภาวะผู้นำที่ผู้บริหารมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาครูส่งผลต่อผลลัพธ์ของผู้เรียนมากกว่าภาวะผู้นำที่มุ่งการเปลี่ยนแปลงองค์การโดยทั่วไป แนวคิดดังกล่าวประกอบด้วย 5 มิติ ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายและความคาดหวัง 2) การจัดสรรทรัพยากรเชิงกลยุทธ์ 3) การวางแผน ประสานงาน และประเมินการจัดการเรียนรู้และหลักสูตร 4) การส่งเสริมและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพของครู และ 5) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบและเอื้อต่อการเรียนรู้

- 2) ทฤษฎีการบริหารจัดการแบบสมดุล BSC (Balanced Scorecard)

Kaplan, & Norton (1992: 71-79) พัฒนาแนวคิด (BSC) เพื่อแก้ข้อจำกัดของการประเมินผลการดำเนินงานที่มุ่งเน้นตัวชี้วัดทางการเงินเพียงด้านเดียว โดยเสนอการประเมินผลอย่างสมดุล 4 มุมมอง ได้แก่ 1) ด้านการเงิน 2) ด้านลูกค้า 3) ด้านกระบวนการภายใน และ 4) ด้านการเรียนรู้และการเติบโต เพื่อเชื่อมโยงวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ขององค์กรกับวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด และการดำเนินงาน แนวคิดดังกล่าวช่วยให้องค์กรสามารถติดตามผลการดำเนินงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และใช้ข้อมูลผลการประเมินเพื่อปรับปรุงการบริหารอย่างต่อเนื่อง

- 3) ทฤษฎีระบบ (System Theory)

Bertalanffy (1968: 50-53) เสนอทฤษฎีระบบที่มององค์การเป็นระบบซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยกัน ต่อมา (Lunenburg, & Ornstein. 2012: 20-23) รวมทั้ง (Hoy, & Miskel. 2013: 18-23) ได้นำแนวคิดระบบเปิดมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยมองว่าสถานศึกษาเป็นระบบที่ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) และสภาพแวดล้อม (Environment) ซึ่งมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อกัน การบริหารสถานศึกษาจึงต้องเชื่อมโยงบุคลากร ทรัพยากร

กระบวนการบริหาร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และความร่วมมือของภาคีเครือข่ายให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายร่วมกัน พร้อมนำข้อมูลย้อนกลับมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

4) ทฤษฎีการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management)

Feigenbaum (1991: 5-10) อธิบายว่า การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรเป็นระบบการบริหารที่บูรณาการ การพัฒนา การรักษา และการปรับปรุงคุณภาพของทุกฝ่ายในองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ (Oakland, 2014: 3-24) เสนอว่า TQM เป็นแนวทางการบริหารที่มุ่งสร้างคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดยให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำ การมุ่งเน้นผู้รับบริการ การมีส่วนร่วมของบุคลากร การบริหารกระบวนการ การตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล และการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

5) กระบวนการพัฒนาการบริหาร

Shewhart (1931: 45-46) เสนอแนวคิดการควบคุมคุณภาพโดยใช้กระบวนการเชิงวิทยาศาสตร์ในการ กำหนดมาตรฐาน การดำเนินงาน และการตรวจสอบผล ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของวงจรการพัฒนาคุณภาพ ต่อมา (Deming, 1986: 88-89) ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาพัฒนาและเผยแพร่ในการบริหารคุณภาพ โดยเน้นการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่องผ่านการศึกษาผลและปรับปรุงการดำเนินงานอาศัยแนวคิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนร่วมกับวงจร PDCA เป็นกรอบในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) Plan การกำหนดเป้าหมาย วิเคราะห์สภาพปัญหา และจัดทำแผนการดำเนินงาน 2) Do การดำเนินงานตามแผนและรวบรวมข้อมูลที่สะท้อนผลการปฏิบัติงาน 3) Check การกำกับ ติดตาม และประเมินผล โดยพิจารณาความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด และ 4) Act การนำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับมาใช้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมนำข้อค้นพบไปใช้ประกอบการวางแผนในรอบถัดไป เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3. ความหมายของคุณภาพผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553: 4) ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียนว่า เป็นผลที่เกิดจากการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็น ซึ่งเอื้อต่อการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

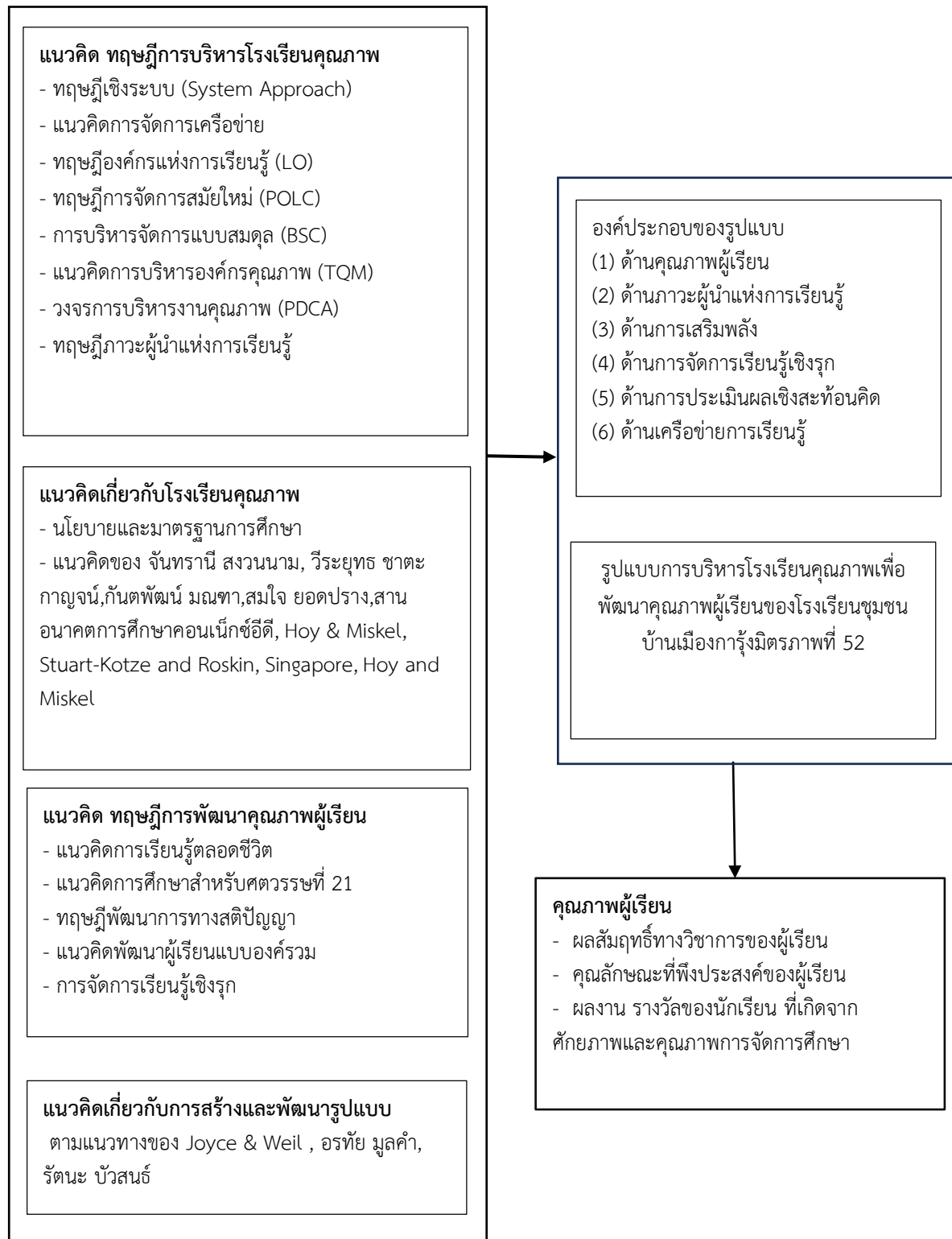
สำนักทดสอบทางการศึกษา (2561: 27) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ซึ่งแสดงออกถึงความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะสำคัญ ทั้งครอบคลุมความสามารถด้านการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคำนวณ การคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร รวมถึงความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะและผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สะท้อนความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตและพัฒนาตนเองได้อย่างมีคุณภาพ

4. ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560: 1-5) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียนเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของการพัฒนาบุคคลและสังคม ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนตามหลักการที่ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดและสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยส่งเสริมความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52

1. ศึกษาองค์ประกอบ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา “1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ” จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

2. ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย อาจารย์ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ศึกษาพิเศษ และผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในโครงการ “1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ” โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและรายการของการบริหารโรงเรียนคุณภาพ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น ประชากร ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง รวมทั้งหมด 469 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน ได้ 210 คน จึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 13 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครู 23 คน และผู้ปกครอง 173 คน ซึ่งเป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง รวมทั้งหมด 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ จำเป็น ที่มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52

1. ยกร่างรูปแบบฯ ตรวจสอบยืนยัน โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ตรวจสอบร่างรูปแบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เป็นผู้ประเมิน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สร้างคู่มือการใช้รูปแบบฯ ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบฯ โดยผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในโครงการ “1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ” ทั้งหมด 15 คน โดยวิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เป็นผู้ประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 ผู้ให้ข้อมูล ในปีการศึกษา 2567 ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 13 คน และ ครู 23 คน รวมทั้งหมด 37 คน มีขั้นตอนดังนี้ 1) วางแผนการดำเนินงาน (P) 2) ดำเนินการ (D) 3) ประเมินผลการใช้ (C) และประเมินความพึงพอใจต่อการใช้ของรูปแบบฯ 4) สะท้อนผลการดำเนินการ (A) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบบันทึกผลคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปีการศึกษา 2567 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 13 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และ ครู 22 คน รวมทั้งหมด 36 คน

1. ผลของคุณภาพผู้เรียน และผลงาน รางวัล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบบันทึกผลคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปีการศึกษา 2568

2. ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 มี 6 องค์ประกอบ 59 รายการ

ประกอบด้วย 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ 3) ด้านการเสริมพลัง 4) ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5) ด้านการประเมินผลเชิงสะท้อนคิด และ 6) ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ผลประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ ส่วนการประเมินความต้องการจำเป็น PNImodified โดยรวมเท่ากับ 0.52

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมรายองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52

องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
1. ด้านภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้	4.65	0.16	มากที่สุด	2
2. ด้านการเสริมพลัง	4.62	0.07	มากที่สุด	3
3. ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.60	0.10	มากที่สุด	4
4. ด้านการประเมินผลเชิงสะท้อนคิด	4.54	0.09	มากที่สุด	6
5. ด้านเครือข่ายการเรียนรู้	4.60	0.14	มากที่สุด	5
6. ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.88	0.11	มากที่สุด	1
รวม	4.65	0.11	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 พิจารณาเป็นแต่ละองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน และองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประเมินผลเชิงสะท้อนคิด

ตารางที่ 2 แสดงสภาพที่พึงประสงค์ สภาพปัจจุบัน ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52

ที่	องค์ประกอบ	สภาพที่พึงประสงค์		สภาพปัจจุบัน		ความต้องการจำเป็น (PNImodified)	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
		($\bar{X}$)	(S.D.)	($\bar{X}$)	(S.D.)		
1	ด้านภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้	5.00	0.00	3.32	0.47	0.51	2
2	ด้านการเสริมพลัง	5.00	0.01	3.33	0.32	0.50	3
3	ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	5.00	0.02	3.43	0.28	0.46	4
4	ด้านการประเมินผลเชิงสะท้อนคิด	4.99	0.02	3.45	0.39	0.45	5
5	ด้านเครือข่ายการเรียนรู้	4.97	0.06	3.50	0.42	0.42	6
6	ด้านคุณภาพผู้เรียน	5.00	0.00	2.83	0.53	0.77	1
โดยรวม		4.99	0.02	3.31	0.40	0.52	

จากตารางที่ 2 ค่าดัชนี PNImodified ของความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 พบว่า จากการวิเคราะห์โดยรวมเท่ากับ 0.52 (PNImodified = 0.52) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด เท่ากับ 0.77 (PNImodified = 0.77) และด้านเครือข่ายการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด เท่ากับ 0.42 (PNImodified = 0.42)

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ได้แก่ 1) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) 2) กระบวนการ (Process) 3) ผลลัพธ์

(outcome) 4) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) และส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ดังภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังฯ

ผลการประเมินความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 พบว่า ด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89 ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ด้าน และ มีผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 พบว่า ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ด้าน

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการุ้งมิตรภาพที่ 52 ในปีการศึกษา 2567 พบว่า ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีผลการประเมินร้อยละ 95.27 ผลงานรางวัลของนักเรียน ที่เกิดจากศักยภาพและคุณภาพการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2567 พบว่า มีรางวัลนักเรียนในระดับต่าง ๆ จำนวน 16 รางวัล และรางวัลของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน จำนวน 4 รางวัล และผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.55 อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการุ้งมิตรภาพที่ 52 รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการุ้งมิตรภาพที่ 52 พบว่า ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2568 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน ร้อยละ 96.02 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2567 ร้อยละ 0.75 มีรางวัลนักเรียนในระดับต่าง ๆ จำนวน 12 รางวัล และรางวัลของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน จำนวน 11 รางวัล และผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.57 รองลงมา ด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.56 ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.54 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการุ้งมิตรภาพที่ 52 มี 6 องค์ประกอบ 59 รายการ ประกอบด้วย 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ 3) ด้านการเสริมพลัง 4) ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5) ด้านการประเมินผลเชิงสะท้อนคิด และ 6) ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ผลประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการุ้งมิตรภาพที่ 52 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน มีความครอบคลุมปัจจัยสำคัญในการบริหารสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพผู้เรียน การใช้ภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนสถานศึกษา การเสริมพลังครูและบุคลากร การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การใช้ข้อมูลและการสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงงาน ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พยุงศักดิ์ แก้วสงค์ (2568) ที่พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโดยใช้การจัดการเชิงระบบเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียน พบว่ารูปแบบประกอบด้วยภาวะผู้นำ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการมุ่งเน้นนักเรียน โดยภายหลังการทดลองใช้รูปแบบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับสูง สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต้องอาศัยการเชื่อมโยงองค์ประกอบด้านการบริหาร บุคลากร การจัดการเรียนรู้ และการมุ่งผลลัพธ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี เณรจา (2560) ที่พบว่า การบริหารสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนควรเชื่อมโยงระบบและกระบวนการบริหารกับผลลัพธ์ของผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ El-Hamamsy, et al (2023) ที่พัฒนาและนำ Adapted Cascade Model ไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครูระดับประถมศึกษา พบว่า การพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และการใช้ครูเป็นเครือข่ายในการขยายผล สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ แรงจูงใจ และการนำความรู้ไปใช้ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อค้นพบดังกล่าวสนับสนุนว่า การยกระดับคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบที่เชื่อมโยงกันทั้งด้านภาวะผู้นำ การพัฒนาศักยภาพครู การจัดการเรียนรู้ การติดตามปรับปรุง และเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของ Q-LEARN Model ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ พบว่า โดยรวมเท่ากับ 0.52 เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่าด้านคุณภาพผู้เรียน มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด เท่ากับ 0.77 และด้านเครือข่ายการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุด เท่ากับ 0.42 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คุณภาพผู้เรียนเป็นผลลัพธ์สำคัญที่สะท้อนประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาโดยตรง ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบกับความคาดหวังต่อคุณภาพผู้เรียนในสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูง ขณะที่ผลการดำเนินงานในสภาพปัจจุบันยังมีช่องว่างที่ต้องเร่งพัฒนา จึงส่งผลให้ด้านคุณภาพผู้เรียนมีค่าความต้องการจำเป็นสูงกว่าองค์ประกอบอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ บงกชกานต์ จามจุรี, และนันทรัตน์ เจริญกุล (2564) ที่พบว่า การพัฒนาอย่าง

ต่อเนื่องมีความต้องการจำเป็นสูง ขณะที่ด้านเครือข่ายสังคมมีความต้องการจำเป็นต่ำกว่าองค์ประกอบอื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกณิกา บริบูรณ์, และชญาพิมพ์ อุสาโห (2565) ที่พบว่า ผลลัพธ์ที่มุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการจำเป็นสูงสุด รวมทั้งทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียนเป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนา อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saraphol, & Nuangchalerm. (2025) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นช่วยสะท้อนช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ และสามารถจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาการบริหารที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ และคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย 1) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) 2) กระบวนการบริหาร (Process) 3) ผลลัพธ์ (outcome) 4) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ส่วนที่ 3 เจาะลึกสู่ความสำเร็จ และผลการประเมินความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 พบว่า ด้านความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89 ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ด้าน และ มีผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 พบว่า ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบพัฒนาขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และข้อมูลบริบทของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีโครงสร้างที่เชื่อมโยงปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และข้อมูลย้อนกลับอย่างชัดเจน รวมทั้งผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้รูปแบบมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ เหมาะสมกับบริบท และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ขณะเดียวกัน คู่มือการใช้รูปแบบได้กำหนดหลักการขั้นตอน บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง การติดตามประเมินผล และแนวทางการปรับปรุงพัฒนาไว้อย่างชัดเจน จึงช่วยถ่ายทอดรูปแบบเชิงแนวคิดไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พยุงศักดิ์ แก้วสงค์ (2568) ที่พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโดยใช้การจัดการเชิงระบบเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียน พบว่า รูปแบบที่พัฒนาจากแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลเชิงประจักษ์ ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้ สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบการบริหารไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธราภรณ์ ห่วงแก้ว (2568) ที่พัฒนาแบบจำลองการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการ คุณภาพบุคลากร การจัดการเรียนรู้ และศักยภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ สะท้อนให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพควรมีองค์ประกอบและเป้าหมายที่ชัดเจน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และผ่านกระบวนการตรวจสอบก่อนนำไปใช้ อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ El-Hamamsy, et al (2023) ที่พัฒนาและนำ Adapted Cascade Model ไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยพบว่า รูปแบบที่มีโครงสร้างและแนวทางดำเนินงานชัดเจน รวมทั้งมีระบบสนับสนุนและการติดตามอย่างต่อเนื่อง สามารถส่งเสริมการนำรูปแบบไปใช้และพัฒนาศักยภาพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 ในปีการศึกษา 2567 พบว่า ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีผลการประเมินร้อยละ 95.27 ปีการศึกษา 2566 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.77 มีผลงาน รางวัลของนักเรียน ที่เกิดจากศักยภาพและคุณภาพการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2567 พบว่า มีรางวัลนักเรียนในระดับต่าง ๆ จำนวน 16 รางวัล และรางวัลของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน จำนวน 4 รางวัล และผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.55 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ รูปแบบการบริหาร Q-LEARN Model มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยเชื่อมโยงปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และข้อมูลย้อนกลับ และใช้วงจร PDCA เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงาน เริ่มจากกำหนดเป้าหมาย และตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียน วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวางแผนพัฒนา การใช้ภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ในการกำหนดทิศทางและสนับสนุนการดำเนินงาน การเสริมพลังและพัฒนาศักยภาพครู ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้ข้อมูลและการประเมินผลเชิงสะท้อนคิดเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุนทรัพยากรและโอกาสในการพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้บุคลากรมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน สามารถเชื่อมโยงการบริหารสถานศึกษาไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ การที่รูปแบบมีขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม และก่อให้เกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ จึงส่งผลให้ผู้รู้รูปแบบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฐมวดี ศรีชนะ, และขจรศักดิ์ บัวระพันธ์

(2568) ที่พบว่า ภายหลังจากทดลองใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียน EE-SEP ครูมีความรู้และสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารที่มีโครงสร้างและกระบวนการชัดเจน ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงก่อนนำไปใช้ สามารถพัฒนาศักยภาพครูและสนับสนุนการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ El-Hamamsy, et al (2023) ที่พัฒนาและนำ Adapted Cascade Model ไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครูระดับประถมศึกษา พบว่า การพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สามารถพัฒนาการรับรู้ แรงจูงใจ และการนำความรู้ไปใช้ของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสนับสนุนว่าการพัฒนาศักยภาพครูและการสร้างระบบสนับสนุนเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งสอดคล้องกับ Sims, et al (2023) ที่พบว่า การพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอาศัยเป้าหมายที่ชัดเจน การสนับสนุนจากผู้นำและองค์การ การเรียนรู้ร่วมกันของครู การนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการติดตามผลลัพธ์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 รูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนชุมชนบ้านเมืองการังมิตรภาพที่ 52 พบว่า ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2568 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน ร้อยละ 96.02 จากปีการศึกษา 2567 ร้อยละ 95.27 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.75 มีรางวัลนักเรียนในระดับต่าง ๆ จำนวน 12 รางวัล และรางวัลของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน จำนวน 11 รางวัล และผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.57 รองลงมา ด้านความเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.56 ด้านความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.54 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษานำรูปแบบ Q-LEARN Model ไปใช้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยใช้วงจร PDCA และข้อมูลย้อนกลับจากผลการดำเนินงานมาปรับปรุงเป้าหมาย แผนงาน การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ และการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ประกอบกับการดำเนินงานตามองค์ประกอบของรูปแบบที่เชื่อมโยงภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ การเสริมพลังครู การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การประเมินผลเชิงสะท้อนคิด และเครือข่ายการเรียนรู้ ทำให้ทุกฝ่ายมีเป้าหมายร่วมและใช้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับสูงกว่าเป้าหมายและเกิดผลงานเชิงประจักษ์ นอกจากนี้ รูปแบบมีโครงสร้างและขั้นตอนชัดเจน สอดคล้องกับบริบท สามารถบูรณาการกับภารกิจของสถานศึกษาและนำไปปฏิบัติได้จริง จึงได้รับการประเมินด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สกัณณ์วุฒิ เศรษฐีกุล (2566) ที่พัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารที่เชื่อมโยงการพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลอย่างเป็นระบบสามารถส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนได้โดยตรง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ El-Hamamsy, et al (2023) ที่พบว่า การนำรูปแบบพัฒนาวิชาชีพครูไปใช้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีการสนับสนุน การติดตาม และเครือข่ายการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาศักยภาพครูและส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง Sims, et al (2023) พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอาศัยเป้าหมายที่ชัดเจน การสนับสนุนจากผู้นำและองค์การ การพัฒนาวิชาชีพครู การนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และการติดตามผลลัพธ์อย่างต่อเนื่อง ข้อค้นพบดังกล่าวสนับสนุนว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องจำเป็นต้องอาศัยการบริหารเชิงระบบ การพัฒนาครู การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การใช้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงงาน และความร่วมมือของภาคีเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับกลไกการดำเนินงานของรูปแบบ Q-LEARN Model

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และเกณฑ์ความสำเร็จด้านคุณภาพผู้เรียนให้ชัดเจน ครอบคลุมผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และผลงานเชิงประจักษ์ โดยใช้ข้อมูลผลการประเมินเพื่อวางแผน ติดตาม และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2 ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกัน และใช้ข้อมูลสารสนเทศกับหลักฐานเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจและพัฒนาสถานศึกษา

1.3 สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและขับเคลื่อนงาน ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างนวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบร่วมต่อคุณภาพผู้เรียน

1.4 ครูควรจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิด การลงมือปฏิบัติ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การใช้เทคโนโลยี และการสะท้อนผล โดยคำนึงถึงศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

1.5 สถานศึกษาควรพัฒนาระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ ส่งเสริมการสะท้อนผลและนำข้อมูลย้อนกลับไปปรับปรุงการบริหาร การพัฒนาครู และการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA

1.6 สถานศึกษาควรพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วน โดยกำหนดเป้าหมายและบทบาทร่วมกัน แลกเปลี่ยนความรู้ ระดมทรัพยากร และติดตามผล เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทําวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทําวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบ Q-LEARN Model เพื่อยกระดับสมรรถนะครูและคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล

2.2 ควรทําวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารโรงเรียนด้วยรูปแบบ Q-LEARN Model

2.3 ควรทําวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ตามรูปแบบ Q-LEARN Model สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2569*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกณิกา บริบูรณ์ และ ชญาพิมพ์ อุสาโห. (2565). *ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดสทวิทยาเขตราชนครินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของนักคิดเชิงวิพากษ์*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 8(2), 221-234.
- บงกชกานต์ จามจุรี และ นันทรัตน์ เจริญกุล. (2564). *ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ตามแนวความคิดการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 7(2), 31-46.
- ปฐมวดี ศรีชนะ และขจรศักดิ์ บัวระพันธ์. (2568). *การพัฒนาและตรวจสอบความตรงของรูปแบบการบริหาร EE-SEP สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาไทย*. Education Sciences.
- พยุงค์ แก้วสงค์. (2568). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโดยใช้การจัดการเชิงระบบเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านหนองไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6*. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 7(3), 466-478.
- พัชรภรณ์ ห่วงแก้ว. (2568). *แบบจำลองการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์*. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สกันณวุฒิ เศรษฐิกมล. (2566). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญาวัดใหญ่อินทาราม สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี*. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7(2), 646-656.
- สมศรี ณาจาทิ. (2560). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2. (2567). *แผนปฏิบัติการการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. อุทัยธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบาย และจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2569*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Bertalanffy, L. von. (1968). *General system theory: Foundations, development, applications*. New York: George Braziller.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology, Center for Advanced Engineering Study.
- El-Hamamsy, L., Bruno, B., Audrin, C., Chevalier, M., Avry, S., Dehler Zufferey, J., & Mondada, F. (2023). *The adapted cascade model: A professional development model for educational digital transformation*. Educational Technology Research and Development, 71, 2561–2586.
- Feigenbaum, A. V. (1991). *Total quality control* (3rd ed., rev.). New York: McGraw-Hill.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research, and practice* (9th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1992). *The Balanced Scorecard—Measures That Drive Performance*. Harvard Business Review, 70(1), 71–79.
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2012). *Educational administration: Concepts and practices* (6th ed.). Belmont, CA: Wadsworth Cengage Learning.
- Oakland, J. S. (2014). *Total quality management and operational excellence: Text with cases* (4th ed.). London: Routledge.
- Robinson, V. M. J., Lloyd, C. A., & Rowe, K. J. (2008). *The impact of leadership on student outcomes: An analysis of the differential effects of leadership types*. Educational Administration Quarterly.
- Saraphol, A., & Nuangchalerm, P. (2025). *Strengthening program in academic leadership of primary school administrators: A modified priority needs index study*. Journal of Practical Studies in Education, 6(5), 93–100.
- Shewhart, W. A. (1931). *Economic control of quality of manufactured product*. New York: D. Van Nostrand Company.
- Sims, S., Fletcher-Wood, H., O'Mara-Eves, A., Cottingham, S., Stansfield, C., Van Herwegen, J., & Anders, J. (2023). *Teachers' professional learning and its impact on students' learning outcomes: Findings from a systematic review*. Social Sciences & Humanities Open, 8(1), 100565.